

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית

י"ג בניסן תש"ף
7 באפריל 2020

לכבוד:

המורים לעברית בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות,

מורים יקרים,

הנחיות ללמידה ולהיבחנות בחטיבות ובתיכונים נוכח משבר קורונה

סְעֻרוֹת טְבֵּעוֹן לְשִׁבְדָּה.
הַרוּחוֹת נְחֻלְשׁוֹת,
מְשַׁקְעִים מְתִיבֵּשִׁים,
צִיָּרִים חוֹזְרִים לְהִיּוֹת
נְצִיבִים.
בְּאֲדָמָה הַחֲרוּכָה
מְעֻצְמֵת הַבָּרֶק
שְׂבוֹת וּפּוֹרְחוֹת
פְּלִגְיוֹת.

(מיכאל שץ)

תקופת המשבר שאנו מצויים בה מאלצת אותנו להיערך למצב שכמותו לא הכרנו בכלל ובמערכת החינוך בפרט, מצב שבו הלמידה הסדירה והמוכרת מופסקת, ובאחת אנו נאלצים לעבור ללמידה אחרת: שונה קשה ומאתגרת יותר. שתי מטרות עיקריות להוראה מרחוק: שמירת הקשר והמסגרת הלימודית והחברתית לבני הנוער ושמירה על הרצף הלימודי המבקש להקנות את הידע והמיומנויות של תחום הדעת. לכך נוספת העובדה כי הישורת האחרונה של שנת הלימודים בפתח ואנו מחויבים להכין את תלמידינו לבחינות הבגרות, ולהבטיח שדור הבוגרים הנוכחי לא יצא מקופח ולא ייזק עם כניסתו למערכת הצבאית ולמערכת ההשכלה הגבוהה, הנסמכות על ציוני בחינות הבגרות. אין ספק כי תקופת המשבר תחלוף גם אם טרם ברור לנו אם יהיה זה במוקדם או במאוחר. אי לכך משרד החינוך נערך לכמה תרחישים המושפעים מהתפתחות המצב ומהנחיות משרד הבריאות וממשלת ישראל.

חוזר זה נועד לרכז את ההנחיות הנוגעות ללמידה ולהיבחנות בתחום הדעת עברית (הבנה, הבעה ולשון) בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות, כפי שפורסמו במסמכי משרד החינוך עד תאריך זה, ערב חג הפסח. מטבע הנסיבות ייתכנו הנחיות חדשות והנהרות לאחר החג. באחריות המורים להתעדכן בהנחיות המתפרסמות מעת לעת באתרי המשרד והנשלחות [בקהילת המורים לעברית](#).

1. בחינת הבגרות

א. פורסם [לוח בחינות](#) הבגרות המעודכן ל־6 באפריל. בחינת הבגרות בעברית תתקיים **ביום שני כ"ח בתמוז תש"ף, 20 ביולי 2020**.

ב. [מיקוד](#) התכנים לבחינת הבגרות בשאלונים השונים אשר פורסם גם הוא ב־6 באפריל והמופיע בפורטל התלמידים הוא המיקוד המעודכן לבחינה ומבטל את המיקודים שפורסמו ב־22 במרץ.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית

ג. כל הנבחנים בשאלון 11281 ייבחנו בשאלון המותאם על-פי מפרט התכנים לשאלון זה, בהתאם לדרכי התשאול המאפיינות שאלון זה ובהתאם למיקוד הנ"ל (גם הנבחנים בשאלונים 11271 ו-11267 ייבחנו בגרסה המיועדת לנבחנים המותאמים בהתאם למיקוד). אפשר לתרגל מבחנים במתכונת המבחן המותאם על פי השאלונים המותאמים מהמועדים הקודמים המפורסמים [במרחב הפדגוגי](#).

ד. תלמידים בעלי לקויות למידה הזכאים להיבחנות בשאלון מותאם מתוקף אישור ועדת ההתאמות או תלמידי החינוך המיוחד (07) יהיו זכאים לצבירת נקודות כפי שמפורט להלן:

- בפרק שם המספר (10 נקודות) יקיף הנבחן לפחות חמש תשובות נכונות כדי לצבור את מלוא הנקודות. כל תשובה נכונה מעבר לחמש תשובות תגדיל את סיכויו להגיע למלוא הנקודות גם אם טעה בכמה תשובות. בכל מקרה לא ניתן לצבור מעל 10 נקודות בפרק זה.

- בפרקים ב א ו ג: תחביר א ו תורת הצורות (40 נקודות) יוכל הנבחן לענות על כל חמש השאלות ובכך להגדיל את סיכויו לזכות בניקוד המרבי בפרק. בכל מקרה לא ניתן לצבור מעל 40 נקודות בפרק זה.

ה. נבחנים אקסטרניים ונבחני משנה אשר תכננו להיבחן בשאלון 11282, יוכלו לעשות זאת כמקובל באותו התאריך 20/7.

ו. נבחנים המבקשים לשפר ציון באחד השאלונים (70% או 30%) או בשניהם יוכלו לגשת לבחינה אם הזמינו שאלון/ים בהתאם לנוהל הרגיל. יובהר כי הניגשים לשיפור ציון זכאים להתאמות ולהיבחנות על פי המיקוד שפורט לעיל.

2. נוהל חישוב הציונים הסופיים

[נוהל](#) הנחיות מיוחדות לחישוב הציונים השנתיים הוא הוראת שעה שפרסם האגף לחינוך על יסודי במנהל הפדגוגי. הנוהל נשלח למנהלי בתי הספר. נא לקרוא בעיון [נוהל זה](#).

להלן עיקרי ההנחיות הנוגעות לחישוב הציונים הסופיים בעברית:

א. כבכל שנה, על הציון השנתי לשקף נכונה את הישגיו של התלמיד ביחס לידיעות ולמיומנויות הנדרשות בתחום הדעת. אם ההנחיות אינן קולעות לצורך זה (לדוגמה, כיתה שטרם נעשו בה מטלות רחבות היקף וכל המבחנים בה עד כה היו רק מבחני הצלחה) על בית הספר לבנות תוכנית שתשקף נכונה את הישגי התלמיד בתחום הדעת ולרכז על פיה את המטלות והציונים.

ב. 10% מהציון השנתי של התלמיד ישקף את ההתנהגות הלימודית הכוללת רמה אקדמית ותפקוד בסיסי ("תלמידאות"). גם בחישוב החדש יש להשאיר משקל של 10% מהציון על התנהגות לימודית. יש לחשב את הנוכחות בתקופה שהתקיימה בה הלמידה. לבית הספר הסמכות להחליט עד כמה ובאיזה אופן להכליל את הלמידה מרחוק. אחוז ההיעדרות

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית

לתלמיד יחושב מתוך הנוכחות במשך כל השנה. ראו [כאן](#) פירוט חישוב הנוכחות בבית הספר בהערכת ההישגים בחינוך העל יסודי.

ג. בחישוב הציון השנתי יש להתבסס על הישגי התלמיד בכל השנים שלמד בהן את המקצוע. אם המקצוע נלמד במשך שנתיים או שלוש יש להביא בחשבון את ההישגים בשנים הללו. כמו כן יש להביא בחשבון את ציון המחצית הראשונה של שנה"ל תש"ף וכן את הציונים שניתנו במהלך המחצית השנייה של שנה זו, לרבות בתקופת הלמידה מרחוק. על החישוב להיעשות בהתאם לחלק היחסי של היקף החומר שנלמד והוערך בכל פרק זמן.

ד. אם צוות המקצוע מעוניין בכך, ניתן עדיין לאפשר לתלמידים להגיש משימות או מבחני בית כדי להוסיף אירועי הערכה שיסייעו לתלמידים להתכונן וללמוד לקראת בחינות הבגרות גם בעת הזאת, וכן יאפשרו להם לשפר את ציוניהם.

ה. בעת חישוב הציון השנתי יש להתייחס לאופי האירועים שהתקיימו: מבחן, מבחן מסכם, בוחן הצלחה, עבודה וכיוצא בזה. ככל שאירועי ההערכה על מורכבותם, היקפם ותוכניהם דומים יותר לפרקים מתוך בחינות הבגרות, כך יש לתת להם משקל גדול יותר בציון המשוקלל.

ו. אם בית הספר סבור כי יש לחשב את הציונים השנתיים באופן אחר, החורג מהעקרונות הנ"ל, כגון מטלות הערכה שאינן נכללות בנוהל, או חסר את המטלות הניתנות בנוהל, יש להתייעץ עם המדריכה הבית ספרית ולקבל את אישור המדריכה המחוזית.

ז. מורים המגישים למיזם הכתיבה קיבלו הנחיה מפורטת לחישוב הציון מהמדריכה הארצית, גב' אהובה דור.

נא לקרוא את [החוזר](#) במלואו.

3. התקדמות במשימות התלקיט (30%) בעת הלמידה מרחוק

חשוב מאוד להמשיך וללמוד את פרקי הבחירה להערכה חלופית ולהתקדם עם התלמידים בלמידה לקראת סיום המטלות. אם המורה לא סיים להכין את תלמידיו להערכה החלופית, יש להנחות את התלמידים לסיים את המשימות בלמידה מרחוק ככל שניתן: מטלות בסביבות הלמידה המקוונות להוראת עברית ([סביבות המודל](#)), הסביבה הבית ספרית או כל סביבת למידה אחרת.

המטלות יכולות להיות עבודות עם טקסטים המקדמות מיומנויות ההבנה ותרגילים בתחום הלשון. לחלופין או נוסף על כך אפשר להיעזר במדיה הדיגיטלית למטלות הבעה בעל פה בדגש על פרזנטציות מתוכננות (שבבסיסן קריאה וכתיבה) מצולמות ומשודרות (לדוגמה בתוכנת הזום). אשר לכתיבה ארוכת הטווח, סביבות הלמידה המקוונות מאפשרות למורים לקדם את התלמידים בכתיבה ולעמוד מקרוב אחר תהליכי הכתיבה שלהם. לכן אנו ממליצים לתלמידים שטרם השלימו את מהלך הכתיבה השני לעשות זאת כבר עכשיו. מומלץ להציע לתלמידים לכתוב על נושא הקרוב לליבם או על נושא אחר ברוח התקופה.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית

בכל מקרה הציון יחושב בסוף השנה כשנשוב לשגרה ממצב החירום, אלא אם כן תצאנה הנחיות חדשות.

נא לקרוא את [החוזר](#) במלואו.

4. הוראה והערכה בחטיבות הביניים

המורים בחטיבות הביניים ימשיכו את ההוראה מרחוק על פי תוכנית העבודה השנתית במידת האפשר. לרשות המורים פרסמנו במרחב הפדגוגי של חטיבת הביניים [משימות](#) הערכה (מבחני מפמ"ר) לכל שכבות הגיל ז-ט: משימת אמצע השנה ומשימת סוף השנה. למורים בכיתה ח יש גם בחינות [המיצ"ב](#). הן למשימות המפמ"ר הן למבחני המיצ"ב יש מחוונים מפורטים במרחב הפדגוגי. המשימות ומבחני המיצ"ב עומדים לרשותכם בקובצי pdf ובקובצי word, ובכך יתאפשר לכם לעשות בהם שימוש מותאם לכיתותיכם.

[בסביבה](#) המקוונת של המודל לחטיבת הביניים עומדות לרשותכם מטלות הבנה, הבעה ולשון המותאמות להוראה מרחוק.

בברכת חג שמח לכם ולכל בני ביתכם
ובברכת בריאות איתנה,

תומר בוזמן
מפמ"ר עברית

העתקים:

ד"ר מירי שליסל, יושבת ראש המזכירות הפדגוגית
מר משה זעפרני, מנהל אגף השפות
גבי דסי בארי, מנהלת האגף לחינוך על יסודי
מר דויד גל, מנהל אגף בכיר בחינות
המדריכות לעברית